

ΓΙΩΡΓΟΣ Σ.
ΠΟΛΙΤΗΣ

Ιουλία

Η επόμενη μέρα

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ιουλία. Η επόμενη μέρα**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Γιώργος Σ. Πολίτης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Μαρία Σεβαστιάδου
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Γωγώ Τρικεριώτη

© Γιώργος Σ. Πολίτης, 2024
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Cate McRae/ARCANGEL, Mohamad Itani/Trevillion Images, LiliGraphie/AdobeStock
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2024

Πρώτη έκδοση: Μάρτιος 2024, 12.000 αντίτυπα

ISBN 978-618-01-5613-3

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Από το 1979

Έδρα:

Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Publishers since 1979

Head Office:

121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore:

13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800

e-mail: info@psychogios.gr
psychogios.gr

ΓΙΩΡΓΟΣ Σ.
ΠΟΛΙΤΗΣ

Ιουλία

Η επόμενη μέρα

*Πρόσωπα του έργου
που αναφέρονται στο πρώτο βιβλίο*

Αικατερίνη: γυναίκα του Κωστή Στασινόπουλου

Αλεξάνδρα Γκίκα: δημοσιογράφος, σύζυγος Δημητρου
Ατζαλίνα

Γεράσιμος Γεροντάτος: γνωστός του Γιωργίκη Προβιού

Γιωργίκης Προβιός: σύζυγος της Ιουλίας

Γρηγόρης: ο πρώτος έρωτας της Ιουλίας

Δημητρός Ατζαλίνας: δικηγόρος

Διονύσιος Δήμου: μοίραρχος της χωροφυλακής

Ευγενία/Βγενιώ: η τρίχρονη κόρη της Ιουλίας

Κερασίνα: προξενήτρα

Κίτσος Βαλντάς: αντάρτης που κυνηγούσε τον Στασινόπουλο

Κωστής Στασινόπουλος: πατέρας της Φιλιώς, άνθρωπος
των Γερμανών

Λεοντίου: επιστάτης στο κτήμα του Γιωργίκη

Νικόλαος Βένιος: πατέρας της Ιουλίας

Ρήγας: παιδικός φίλος της Ιουλίας, σύζυγος της Φιλιώς

Στάσα: μητέρα της Ιουλίας

Στεφάνια: παιδική φίλη του Γιωργίκη, που εργάζεται
στο κτήμα του

Φιλιώ: παιδική φίλη της Ιουλίας

Χάδω: παιδική φίλη του Γιωργίκη και οικονόμος του

Σημείωμα του συγγραφέα για την κατανόηση του έργου

Οι ήρωες του έργου γνωρίζουν την αλήθεια που εκμαιεύουν από τις μαρτυρίες των ανθρώπων τους οποίους συναντούν, που εξελίσσονται στον χρόνο διαδραμάτισης της υπόθεσης (1957-1958). Ως εκ τούτου, θεωρείται δεδομένο ότι αγνοούν τόσο τα πραγματικά γεγονότα όσο και την εξέλιξή τους που έλαβε χώρα τα προηγούμενα χρόνια.

Οι χαρακτήρες που ανασύρονται από το παρελθόν αποκαλύπτουν στον αναγνώστη τη μόνη αλήθεια της ιστορίας, η οποία ζωντανεύει μέσω των σκέψεων ή των δράσεών τους, μια αλήθεια που μπορεί να μην αποκαλυφθεί –όπως είναι φυσικό– ποτέ στους ήρωες.

Το δεύτερο αυτό έργο δεν αποκαλύπτει τα γεγονότα και τα μυστικά του πρώτου βιβλίου (*Το προξενικό της Ιουλίας*), οπότε ο αναγνώστης μπορεί να το διαβάσει σε δεύτερο χρόνο.

Στο έργο αναδύεται η άποψη του συγγραφέα ότι τέλειοι άνθρωποι δεν υπάρχουν, συνεπώς θα ήταν ουτοπία να αναζητούμε τελειότητες στους χαρακτήρες των μυθιστορημάτων μας.

Θεωρείται απόλυτα φυσικό, όσο κι αν θέλουμε τους πρωταγωνιστές εξιδανικευμένους, απρόσβλητους από τα κοινά μικρόβια, να εντάσσονται στον κανόνα και να υποπίπτουν διαχρονικά σ' εκείνα τα παραπτώματα που ουδέποτε προσπέρασαν ακόμα και οι καλύτερες οικογένειες.

Με τον τρόπο αυτό, οι πρωταγωνιστές των μυθιστορημάτων του συγγραφέα κατεβαίνουν από το βάθος τους και μας τείνουν το χέρι. Γίνονται κομμάτι από όλους εμάς, που βαστάμε βαθιά κρυμμένο, καθέννας το δικό του μικρό ή μεγάλο μυστικό· ένα μυστικό που δε θα ήμασταν καθόλου περήφανοι αν έβλεπε ποτέ το φως της δημοσιότητας...

*Καλή ανάγνωση
Γιώργος Σ. Πολίτης*

8 Οκτωβρίου 1957
Αθήνα

Ιουλία

Η συννεφιασμένη μέρα καθόταν χαμηλά στη γη. Η υγρασία περνούσε από τα ρουθούνια στα πνευμόνια μου, κάνοντας τη διάθεσή μου αμφίβολη. Να χαίρομαι ή να λυπάμαι; Ήταν τόσο δύσκολο να ξεχωρίζω τις φάσεις του εαυτού μου, που τις περισσότερες φορές τις άφηνα ανερμήνευτες, να καθορίζουν στον βαθμό που ήθελαν τις αντιδράσεις μου. Θα μπορούσα να αποκαλέσω τον εαυτό μου θύμα μιας απέλπειτης αναμονής. Ένα άξιο θύμα μιας αξερίζωτης διαχρονικής ελπίδας.

Οι άνθρωποι είμαστε –πίσω από το πρόσωπο– το αποτέλεσμα των ενεργειών στις οποίες θα έπρεπε να προβούμε, αλλά τις αποφύγαμε. Είμαστε εκείνο το μυστήριο που περιφέρεται στη γη με τον τρόπο που ορίζει μια ανερεύνητη θάλασσα μέσα του· και κλαίει και γελάει τόσο εξαρτημένο από την ελευθερία του, ώστε οφείλει υποταγή στις συμβάσεις που του την παρέχουν.

Ήταν το σημερινό συννεφιασμένο πρωινό εκείνο που σηματοδοτούσε την αρχή της υπόλοιπης ζωής μου. Γνωρίζω ότι κάθε πρωινό οποιοδήποτε ανθρώπου είναι πάντα το πρώτο των επόμενων ημερών του, αλλά για εμένα το σημερινό ήταν κάπως ξεχωριστό. Ήταν το πρώτο κατά το οποίο ένιωθα αλλιώς έπειτα από πάμπολλα χρόνια, έτσι μου φαινόταν. Πώς αλλιώς; Αυτόνομη, γεμάτη επίγνωση, τουλάχιστον για

όσα αφορούσαν ένα μεγάλο μέρος της μελλοντικής ζωής μου.

Ήταν λες και γύρισα έναν διακόπτη, και το σκοτεινό δωμάτιο όπου έμενα μετά τον θάνατο του άντρα και της κόρης μου μετατράπηκε σε κάποιο φωτεινό λεξικό, όπου μέσα του δεν υπήρχε σκιά, δεν υπήρχε η παραμικρή αμφιβολία για το τι είχε μεσολαβήσει ούτε και γιατί... Σπουδαίο πράγμα να μην αναρωτιέσαι για τους υπόγειους λόγους που σε έσπρωξαν να πεις, να κάνεις ή να αισθανθείς κάτι. Αυτό σημαίνει ότι γνωρίζεις ποια ακριβώς είσαι και τι γυρεύεις σε τούτον εδώ τον τόπο.

Βρισκόμουν ακόμη, παρ' όλα αυτά, σε μια μεσοβέζικη κατάσταση, μέσα στην οποία δεν ήξερα αν θα έπρεπε η θλίψη να είναι η άξια ανταμοιβή για τα πεπραγμένα μου ή η χαρά για τις επόμενες μέρες μου. Δεν υπάρχει μεγαλύτερο μαρτύριο από εκείνο που επιβάλλει ο νους στον άνθρωπο. Τώρα όμως έδειχνα να έχω συμφιλιωθεί μαζί του. Τώρα που είχα μάθει από την αρχή τη γλώσσα της ζωής, μπορούσα να συνεννοηθώ, να χρεώσω και να ζητήσω ευθύνες από όποιον μου τις χρωστούσε. Όχι πως θα έβγαζα κάποιο κέρδος, αλλά για να μπορώ να πω ότι δε στάθηκα για άλλη μία φορά αδρανής.

Τα καλά παιδιά δεν είναι πάντα καλά από καλοσύνη, αλλά από αδυναμία να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους. Η καλοσύνη τους κρύβει οργή, η οργή καταλογισμό και ο καταλογισμός μίσος. Η θλίψη για τον χαμό του παιδιού μου είμαι σίγουρη ότι δε θα μου άφηνε ποτέ το χέρι, και για όσο θα περιφέρομαι στον κόσμο, είμαι βέβαιη ότι θα τον κοιτάζω και μέσα από τα δικά της παιδικά μάτια.

Το δωμάτιο της κλινικής έχει ένα παράθυρο. Από το παράθυρο αυτό, όταν είμαι ξαπλωμένη, βλέπω λοξά τον ουρανό, κι όταν σηκώνομαι, τον κήπο, τη γη, τον χώρο που κάπως αμίχανη θα περιδιαβώ μονάχη τις επόμενες μέρες.

Κρουώνω λιγάκι. Κρουώνω, αλλά το κρού αυτό δεν ξέρω αν

είναι του καιρού ή της κατάστασης που εδώ και μερικές μέρες βιώνω χωρίς να έχω πει τίποτα σε κανέναν.

Ανακάλυψα μόλις πως, όταν ο κόσμος θεωρεί κάποιον απόντα, συμπεριφέρεται αλλιώς, θαρρείς και η παρουσία κάποιου επιβάλλει συμπεριφορές, ενσαρκώνει υποχρεωτικά μια σμιλεμένη ειλικρίνεια. Σαν να μην έχουμε καταφέρει οι άνθρωποι να είμαστε ο εαυτός μας ούτε για εμάς τους ίδιους αλλά ούτε και για τους άλλους που αγαπάμε ή μισούμε. Έτσι, σ' εκείνους που αγαπάμε φερόμαστε πολλές φορές άσχημα – ίσως για να ανακαλύψουμε τα όρια της αγάπης τους ή για να τη βλέπουμε καθημερινά να συμβαίνει, καθώς πεινάμε γι' αυτήν–, και η στάση μας είναι όμορφη ή συμπονετική απέναντι σ' εκείνους που μισούμε ή φοβόμαστε, ώστε να μη χρειαστεί να βρεθούμε αντιμέτωποι με την κακή τους πλευρά.

Γινόμαστε τα καλά παιδιά με την καμουφλαρισμένη οργή. Αυτή η αναγκαστική ερμηνεία του προσωπικού μας ρόλου είναι μια τιμωρία που θα μας βρίσκει χρωμένους όταν κάνουμε τη σούμα στα στερνά της ζωής μας.

Καθισμένη στο κρεβάτι, ακόμη αναλογίζομαι τι έχει παραμείνει δικό μου.

Θεωρώ πως είναι οι γονείς μου, ο Νικολός και η Στάσα, και οι αναμνήσεις μου, που έρχονται πιο ζωντανές από ποτέ. Είναι παράξενο, αλλά δε θυμόμουν μέρες, μονάχα στιγμές· επίσης, ούτε φωνές, κραυγές ή ψιθύρους· μονάχα τις σιωπές εκείνων που θα έπρεπε να ωρύνονται.

Θυμάμαι πράγματα που θα ήθελα να ξεχάσω. Μορφές προσώπων, δάκρυα, αγωνίες. Οι λεπτομέρειες λαμπυρίζουν στα μάτια μου ακόμη κι όταν τα σφίγω, παρακαλώντας μέσα από τον πόνο τη λήθη.

Μάταια. Τα χρώματα του κόσμου έχουν ζωηρέψει τόσο, που αναρωτιέμαι αν ζω σε μια επόμενη διάσταση, όπου μέσα της δεν παραμένει τίποτα κρυφό, ή αν έχω μεταφερθεί σε

κάποιο άλλο δωμάτιο, όπου κυριαρχούν άλλοι από τους συνηθισμένους για εμένα νόμοι.

Κι ενώ νιώθω εύθραυστη· δεν είμαι φοβισμένη, αλλά κάπως αναστατωμένη. Ναι, αυτή είναι η σωστή λέξη: «αναστατωμένη». Και σχετικά αδιάφορη.

Τι έχει σημασία και τι δεν έχει; Σημασία θα μπορούσε να έχει η δικαιοσύνη, η συγχώρεση και η αγάπη. Η δικαιοσύνη κάνει ταίρι με τη συγχώρεση; Η τιμωρία με την αγάπη;

Όχι. Κανένας δεν τιμωρεί από αγάπη. Όλοι το κάνουν από την επιταγή ενός νόμου, ενός δικαιώματος και μιας βαθιάς, ανεξιχνίαστης επιθυμίας για επιβολή συνέτισης, για υποχρεωτική υποταγή στις θεωρήσεις μιας ομάδας ανθρώπων, της οικογένειας ή του κοινωνικού συνόλου. Εκείνο που ονομάζουμε εμείς σωστό θα μάθεις κι εσύ να το θεωρείς ορθό και στην πράξη να το εφαρμόζεις.

Δεν υπάρχει αγάπη στον πόνο. Αγάπη υπάρχει μονάχα στην αγκαλιά και στην κατανόηση

Πόσα χρόνια ήμουν στη φυλακή; Στην κλινική αργότερα; Πώς άλλαξαν τόσο τα αυτοκίνητα; Πώς πλήθυναν!

Να έχει αλλάξει και ο υπόλοιπος κόσμος μαζί τους;

Οι άνθρωποι ντύνονται αλλιώς. Ω, πρέπει να γίνουν πολύ περισσότερα βήματα από κάποια που λίγο λίγο αποκτά συνείδηση. Οφείλει να εξελιχθεί αν δε θέλει να την πάρει η μπάλα.

Πού να είναι ο Γρηγόρης; Να ζει; Να έχει παιδιά;

Η Φιλιώ; Ο Ρήγας; Να είναι ακόμη μαζί; Ταίριαζαν, θυμάμαι...

Οι άνθρωποι ταιριάζουν όταν συνδυάζουν τις προσπάθειές τους σ' έναν κοινό σκοπό: ο ένας στο καλό του άλλου.

Πόσα δεν έγιναν...

Μα καλά, πόσα χρόνια έμεινα σε λήθαργο; Θα ήθελα πολύ να ξέρω μέρα και ώρα. Χρονιά και τόπο. Ξαφνικά όλα κοχλάζουν μέσα μου, κι αν ήθελα μια φορά να σηκωθώ ορθή

για να προλάβω το φούσκωμα αυτό προτού βγει από το λα-
ρύγγι μου σαν κραυγή, θέλω τώρα να τυναχτώ ως το ταβάνι
για να προφτάσω κάποιο γεγονός που εξελίσσεται ερήμην
μου, χωρίς να γνωρίζω πού και πώς συμβαίνει, αλλά που υπο-
πτεύομαι σχεδόν με βεβαιότητα πως συντελείται, όσο σίγου-
ροι είναι κάποιοι για τον Θεό στον οποίο πιστεύουν.

Πόσες μνήμες...

Πώς τα κράτησα μέσα μου όλα τούτα;

Πώς μπόρεσα να μιλήσω μονάχα γι' αυτά που με ρωτού-
σαν, λες και όλοι οι άλλοι δεν είχαν καμία σημασία;

Η φούσκα σπάει ξανά, Θεέ μου, κι εγώ για άλλη μία φο-
ρά δεν είμαι σε θέση να βρεθώ μπροστά σε όλα εκείνα που
έμειναν αναπάντητα, χωμένα στον λάκκο μιας βολικής λήθης.

Ίσως δε μίλησα επειδή δε με ρώτησαν. Ίσως, πάλι, επειδή
δεν είχα ξεδιαλύνει, ονοματίζοντές τες, κάποιες σημαντικές
στιγμές μέσα μου. Περνούσα έξω από τα σπίτια –θυμάμαι– που
είχαν ιστορία, κι εγώ κοιτούσα μονάχα το χρώμα στα παράθυ-
ρά τους, τα λουλούδια στους κήπους τους. Ποτέ δεν έμπηξα
μια φωνή για όσα ήξερα ότι γίνονταν μέσα σ' αυτά.

Ο κόσμος μας απαιτεί σύνεση. Μέτρημα λόγων και έργων.
Εκμετάλλευση της συγκυρίας. Και το σημαντικότερο: κάλυ-
ψη του πραγματικού και φανέρωση του επιτρεπτού. Εγώ θεω-
ρούσα πως εκείνο που χρειαζόμασταν ως άνθρωποι, αν ψά-
χναμε μια στάλα ευτυχίας, ήταν το κρέμασμα της ψυχής στα
μπουγαδόσκοινα. Αν ήμουν εκείνη που ήμουν, θα είχα πολύ
λιγότερα να σκιαχτώ, λιγότερα να περιμένω και ελάχιστα που
να μου λείπουν.

Ο ήλιος ίσως κάποια στιγμή κάνει τη δουλειά του ξεθω-
ριάζοντας τον πόνο, την ανάγκη.

10 Οκτωβρίου 1957
Αθήνα

Όταν η Αλεξάνδρα κλείδωσε την ξύλινη πόρτα του σπιτιού της στα Πετράλωνα, κατηφόρισε προς τα πέτρινα της Φρειδερίκης, όπως έλεγαν εδώ και μία δεκαετία τα σπίτια που χτίστηκαν από τις πέτρες της κατεδαφισμένης σχολής του ναυτικού για να στεγάσουν τους πρόσφυγες. Ο Δημητρός είχε πάρει το λεωφορείο για την Αθήνα νωρίτερα, κι εκείνη έμεινε στο σπίτι για να αλλάξει την επτά μηνών Θεοδώρα, τη θυγατέρα της, και να την αφήσει καθαρή στην κόρη της φουρνάρισσας, που τη βοηθούσε για δύο κατοστάρια τον μήνα.

Ας ήταν καλά το κορίτσι. Χωρίς τη βοήθειά της, θα έπρεπε να αφήσει τη δουλειά της ή να αγγαρεύει τη μάνα της.

Στο θέμα αυτό τα είχε τσουγκρίσει κάπως με τον Δημητρώ. Οι γονείς του επέμεναν ότι η θέση της γυναίκας είναι στο σπίτι, κι αυτός άρχιζε, τώρα που είχε παιδιώσει, να υιοθετεί τις γνώμες των παλιών, που επέμεναν ότι η δουλειά της γυναίκας είναι στην κουζίνα για... πολλούς λόγους. Η Αλεξάνδρα, επειδή καταλάβαινε πού το πήγαιναν, είχε απαντήσει πληρωμένα και στη μάνα αλλά και στον πατέρα του ότι είναι να μη θέλει μια γυναίκα. Άμα θέλει, και στην κουζίνα της μπορεί να κάνει τις... αταξίες της.

«Έτσι δεν είναι, μητέρα;» Κατάπιε το στραβοκοίταγμα της και πρόσθεσε: «Έτσι είναι. Κι εγώ έχω τον Δημητρώ κορόνα, και αφού η μικρή είναι χαρούμενη με τη Μαρία, εξακολουθώ να δουλεύω και να συμβάλλω στο σπίτι. Πού ξέρετε... Μπορεί κάποτε να αγοράσουμε ένα δικό μας».

Η βραδιά εκείνη είχε κλείσει με το μικρότερο δυνατό κακό. Κάτι λίγα μούτρα, κάποιες κουβέντες ειπωμένες κρυφά –«Εμείς τα μάθαμε αλλιώς...»– και μερικές άλλες αμήχανες στιγμές.

Δεν παραπονιόταν γι' αυτά. Εκείνο που δεν άντεχε ήταν το καθημερινό πρωινό της τρέξιμο, κι αυτό επειδή διαρκώς ο χρόνος της ήταν λίγος.

Βγήκε στον δρόμο για άλλη μία φορά λαχανιασμένη. Βάδιζε με προσοχή, για να μη λερώσει τα παπούτσια της. Από την προχθεσινή βροχή, το χώμα είχε λάσπες τόπους τόπους. Όλο έλεγαν για άσφαλτο, αλλά πού... Μωρέ, ας έβαζαν πρώτα αποχέτευση...

Βιάστηκε να προλάβει το λεωφορείο. Μόλις μπήκε, σκέφτηκε την Ιουλία. Την επισκεπτόταν κάθε μήνα. Για κάποιον λόγο, ένιωθε υπεύθυνη για εκείνη. Άσε που, αν το καλοεξετάζε, της χρωστούσε και τη σπουδαία μεταπήδησή της στην εφημερίδα *Καθημερινή* αλλά και την προαγωγή στη δουλειά της μετά την αθώωσή της. Της είχε ανατεθεί το δικαστικό ρεπορτάζ, κάτι που δεν άρεσε καθόλου ούτε στον Κυπριζή ούτε στον Νταγιά, τους δύο μεγαλύτερους σε ηλικία δημοσιογράφους, που παρέμεναν στάσιμοι στις στήλες των κοσμικών ο ένας και των κοινωνικών ο άλλος.

Ξίδι και στους δυο τους! Συνάδελφοι να σου πετύχουν... Της το είχαν πει κατάμουτρα: «*Αν δεν ήταν ο Στεργίου,* θα παρακαλούσες για μία λέξη...*»

Αργότερα, βέβαια, τα μάζεψαν. Όταν μαθεύτηκε ολόκληρη η ιστορία που αφορούσε τις λεπτομέρειες της αποκάλυψης εκείνων των γεγονότων, την καλημέριζαν κανονικά, αλλά ως ισότιμη δεν την είδαν ποτέ. Τους είχε ακούσει, μάλιστα, κάποια φορά να λένε ότι «*Τα φουστάνια είναι για τα πιάτα...*»

* Ο διευθυντής των Φυλακών Αβέρωφ, όπου κρατούνταν η Ιουλία Προβιού. Πλασματικό πρόσωπο.

Τα δικαιώματα που δε δίνουν οι άντρες σε μια γυναίκα οφείλει να τα αρπάζει μόνη της. Η Αλεξάνδρα δεν ήταν πια κανένα κοριτσάκι που θα έκανε θελήματα. Ήταν παντρεμένη πλέον με τον γνωστό ποινικό δικηγόρο των Αθηνών Δημητρώ Ατζαλίνα, και η ηλικία της άγγιζε τα τριάντα.

Αγάντα λοιπόν.

Βρέθηκε στην Ομόνοια προτού καλά καλά το καταλάβει. Αν έπρεπε να κάνει κάτι, ήταν γι' αυτές τις σκέψεις της, που την έπαιρναν από το χέρι χωρίς να τους δίνει τη συγκατάθεσή της και την πήγαιναν μια βόλτα στα πιο αγχωτικά μέρη που είχε γνωρίσει. Σκέφτηκε την Ιουλία, μήπως και ξεχάσει αυτούς τους δύο ανθρώπους που της έκλεβαν την καλή της διάθεση. Κατόπιν σκέφτηκε το νέο της ρεπορτάζ, το οποίο είχε θέμα τον ξυλοδαρμό μιας γυναίκας που φερόταν να έχει απιστήσει. «... Και τη φορτώθηκα με στεφάνι και μου έκανε νερά...» ήταν οι δηλώσεις του άντρα της.

Μπήκε βιαστική στο τρόλεϊ, που θα την κατέβαζε στην Πλατεία Μαυροκορδάτου, στη μέση περιόδου της οδού Αχαρνών, στον παράδρομο της οποίας υπήρχε μια μικρή ιδιωτική κλινική για ήπια χρονίζοντα ψυχικά περιστατικά. Οι γονείς της Ιουλίας, έχοντας εκπονήσει μεγάλο μέρος της παρουσίας τους στα μέρη των Αγράφων και των πεδινών της Λάρισας, προσπαθούσαν να προσφέρουν στην κόρη τους το καλύτερο δυνατό, αναγνωρίζοντας πλέον έμπρακτα τα προσωπικά τους σφάλματα στον δικό της γάμο. Η κόρη τους είχε πέσει θύμα του άντρα που της είχαν προξενήσει ενός αρκετά μεγαλύτερου της άντρα, που, για να καταφέρει να της κάνει το αρσενικό, έπρεπε να τη δέρνει.

Ήταν τόσο παράξενο, αλλά να που συνέβαινε. Όλες τις φορές που αγκάλιαζε την Ιουλία, κάτι μέσα της αποδομούσε κάθε της άγχος. Έβγαινε στον δρόμο μετά την επίσκεψή της έχοντας τη χαρά του πιστού που είχε εκπληρώσει το τάμα του. Περπατούσε ελαφρύτερη, λες.

Διέσχισε τους διαδρόμους της κλινικής χαιρετώντας τους γνωστούς πια νοσηλευτές, άνοιξε την πόρτα του θαλάμου, στη μέση του οποίου υπήρχε ένα και μοναδικό κρεβάτι μεταξύ δύο μεταλλικών κομοδίνων, και τα ἔχασε. Η Ιουλία στεκόταν όρθια στο παράθυρο και την κοιτούσε με ένα βλέμμα που δεν είχε αντικρίσει ποτέ στο πρόσωπό της. Της φάνηκε, κιόλας, πως κάποιο είδος χαράς διαμόρφωνε ένα ελαφρύ τόξο στο σχήμα των χειλιών της. Τα μαλλιά της είχαν γκριζάρει κατά τόπους –παρόλο που ήταν σχεδόν συνομήλικες– και τα είχε πιασμένα πίσω, ενώ το νυχτικό της ήταν κουμπωμένο σωστά.

Ήταν σίγουρη ότι ποτέ δεν είχε δει το κορίτσι να την κοιτάζει με τούτο το διαπεραστικό βλέμμα. Κάποτε ναι, την είχε δει να χαιρέται, αλλά για λάθος λόγους· τότε που τη νόμιζε για την πεθαμένη της κόρη. Την είχε ακούσει να γελάει μάλιστα. Το γέλιο της όμως εκείνο δεν ήταν γέλιο. Ήταν κάποιο καταπιεσμένο συναίσθημα που εκτονωνόταν.

«Μάνα!» είπε, χρησιμοποιώντας τη γνωστή τακτική από τις φυλακές όπου την είχε πρωτοδεί, προκειμένου να την κάνει να μιλήσει.

Η Ιουλία στεκόταν ακόμη ακίνητη. Την κοιτούσε με μια παράξενη ψυχρή μορφοφία στο βλέμμα, και η Αλεξάνδρα θα ήταν απόλυτα σίγουρη ότι όλα ήταν καλά αν έκρινε από εκείνα που κοιτούσε και όχι από εκείνα που αισθανόταν.

«Μάνα, είσαι καλά;»

Τότε όλα αναποδογύρισαν μέσα της, όταν το κορίτσι, που δεν ήταν κορίτσι, αλλά γυναίκα πια, είπε το όνομά της.

«Καλά είμαι, Αλεξάνδρα».

Η Αλεξάνδρα, μετά το πρώτο ευχάριστο σοκ, πήρε μια βαθιά ανάσα, υπολογίζοντας τη νέα κατάσταση όπως εξαρχής διαμορφωνόταν. Ξεροκατάπιε μια φορά και πλησίασε την Ιουλία.

«Πώς ξέρεις το όνομά μου; Δε σ' το είπα ποτέ...»

«Δε μου το είπες, αλλά το έχω ακούσει πολλές φορές».

Η Ιουλία εξακολουθούσε να είναι ακίνητη στη θέση της κοντά στο παράθυρο, με το πρόσωπό της στραμμένο προς την επισκέπτριά της.

Η Αλεξάνδρα δεν ήξερε τι να πει. Φοβόταν μήπως έλεγε κάτι που θα τάραζε την ηρεμία της κοπέλας, η οποία, έπειτα από τόσο κόπο και τόσα φάρμακα, είχε επανέλθει.

«Τι άλλο θυμάσαι;» τόλμησε να ρωτήσει κάνοντας ένα βήμα προς το μέρος της.

«Όλα». Η φωνή της ήταν ψυχρή, γραμμική.

«Ποια όλα, δηλαδή;»

«Όλα. Ακόμα κι εκείνα που δε θέλω να θυμάμαι...» Άφησε κάτι σαν πικρό καταλογισμό να συνοδέψει τα λόγια της.

Η Αλεξάνδρα ξεροκατάπιε. Πήρε θάρρος, την πλησίασε και την αγκάλιασε. Για μια στιγμή φτέρισε η ψυχή της, μιας και τα χέρια της κοπέλας έμειναν νεκρά, και φοβήθηκε μήπως της χρέωνε ήδη την εξαπάτηση εις βάρος της τις μέρες όταν διακυβευόταν η ζωή της. Τραβήχτηκε λίγο και την κοίταξε για να σιγουρευτεί. Τα μάτια της Ιουλίας παρέμεναν ανέκφραστα, οπότε έσφιξε τα χείλη και την άφησε.

«Συγγνώμη...» ψιθύρισε. «Ήταν ο μόνος τρόπος να μπορέσουμε να μάθουμε τα γεγονότα εκείνες τις μέρες. Συγγνώμη και πάλι...» Η Αλεξάνδρα κάθισε άκρη άκρη στο ψηλό κρεβάτι και στο λεπτό ξανασηκώθηκε. «Θέλεις να φύγω;»

«Ναι. Θέλω να φύγεις και να μην πεις τίποτα σε κανέναν...»

«Σ' το υπόσχομαι, Ιουλίτσα. Θα το πω μονάχα στον Δημητρό, τον άντρα μου. Παντρευτήκαμε, ξέρεις... Έχουμε και μια...» Άφησε τη φράση της μετέωρη.

Η Ιουλία είχε στρέψει αλλού το πρόσωπό της. Η Αλεξάνδρα προχώρησε προς την πόρτα, την άνοιξε και στάθηκε λίγο στο άνοιγμα.

«Ούτε στους γονείς σου θέλεις να πω κάτι;» ρώτησε.

«Θα με δουν το απόγευμα».

«Σωστά...»

Προτού η Αλεξάνδρα κλείσει την πόρτα, άκουσε την Ιουλία να μιλάει πάλι.

«Έλα αύριο ή μεθαύριο. Έχουμε να μιλήσουμε».

Η Αλεξάνδρα έγνεψε καταφατικά κι έκλεισε την πόρτα. Μέσα της χοροπήδησε μια ελπίδα, μετά φτεροκόπησε ένα περιστέρι και αργότερα, προτού βγει από την κλινική, της ξέφυγε μια κραυγή χαράς· μια κραυγή χαράς που την πρόλαβε ένα κοράκι και την έκανε μια χαψιά.

Μια αμφιβολία για το μέλλον τής είχε συννεφιάσει τον ουρανό.

11 Οκτωβρίου 1957
Ευρύτερη περιοχή Λάρισας

Λίγο πιο δυτικά από τα στενά της Γούνιτσας, κοντά στην Τουρκογεφύρα βόρεια της Λάρισας, άπλωνε την αρίδα του ο μεγαλοκτηματίας της περιοχής Γεροντάτος. Πόσα δεν είχαν γίνει! Και όλα με το χέρι του Διαβόλου, μιας και ο Ύψιστος, που τον θαρρούσε συνεργό και φιλοδωρητή του, τον είχε για τα καλά πια, καταπώς έδειχναν τα πράγματα, ξεγραμμένο.

Ας ήταν. Θα πορευόταν κι αυτός σύμφωνα με τις προσαγές του μυαλού του, που τόσα χρόνια τον είχε βγάλει ασπροπρόσωπο.

Δες τον Γιωργίτη. Πόσες δωρεές στα άγια δεν έκανε; Και τι κέρδισε; Δυο μέτρα γης κι ένα μαχαίρι βαθιά φυτεμένο στη ραχοκοκαλιά του, να τον πονεί και να τον σφάζει.

Μωρέ, καλά έκανε και δεν παντρευόταν και τσαλαβουτούσε στα πλούσια μεριά της μιας και της άλλης χοντρογελώντας, μασουλώντας τα έτοιμα.

Είχε πάει πριν από χρόνια για δουλειές στα Μνήματα, την περιοχή εκείνη των Τρικάλων όπου είχαν θάψει οι Τούρκοι τα πτώματα από την ευλογία του 1813. Εκεί την είδε: του έκανε ματάκια πάνω στο πιοτί στην ταβέρνα με το πατσαβούρι στον ώμο. Φακλάνα με τα όλα της. Τη μάζωξε σαν του είπε πως ήταν προσφύγισσα από την Ανατολή. Της έταξε φαγητό και στέγη. Τους γεμάτους φαντασία έρωτές τους τους άπλωσε αντίδωρο στον χοντρό λαιμό που της έσιαξε από τα τραπεζώματά του.

Δεν είχε παράπονο ο άνθρωπος. Η Γιαννιά, που τη βάφτι-

σαν Ιωάννα, του στεκόταν ορθή και ξαπλωτή με το χαμόγελο στεφάνι αγίου στο πρόσωπό της. Μπέισσα. Φτιασιδωμένη κάποτε σαν τις κοινές ξοφλημένες –που έκαναν πιάτσα στα βόρεια της Λάρισας, πέρα από το ρέμα του ποταμού με τα βρομόνερα–, αφού αρεσκόταν η αφεντιά του στη θέα των γυναικών εκείνων.

Και μέσα σε όλα τα καλά, ήρθε κι άλλο ένα πριν από έτη δεκαπέντε, πες. Ο θάνατος ενός χρεοκόπου* βρομιάρη, του Ζιαβού, που είχε βγάλει γανιά η γλώσσα του να τον λείει κλέφτη. Ποιον; Τον κιμπάρη Γεράσιμο Γεροντάτο από την Κεφαλληνία, που είχε να δει τον τόπο του χρόνους πολλούς, συναπτούς όλους.

«Μου πήρες τα κοπάδια μου, τα χτήματά μου!»

«Ποιος, μωρέ, σου πήρε τα ζωντανά και τα χτήματα; Εγώ ή το ανάποδο μυαλό σου; Ποιος σου 'πε να κάμεις κολεγιά με αντάρτες; Ποιος να ρίχνεσαι σε μικρές; Ακου κει... Ν' ανάβεις κερί που ζει η κόρη σου! Κι αν θες να ξέρεις, εγώ δε γνωρίζω αυτά που λες. Γνωριμιά έχω με τον αφέντη Προβιό. Από κείνον αγόρασα...»

Άι σιχτίρ, από κει πέρα! Δες πόσους χρόνους με ταλαιπωρείς...

Φώναξε τη Γιαννιά, να του κουνηθεί λιγουλάκι.

Αυτή η μνήμη τον σακάτευε. Του ερχόταν φθονερή με σουβλιά στην καρδούλα του μέσα, γιατί ήταν καλός άνθρωπος, γι' αυτό.

Αχ, η Γιαννιά... Όσα χρόνια κι αν περνούσαν, δεν τη χόρταινε. Με όσες κι αν είχε πλαγιάσει, καμία δεν έπιανε μπάζα εμπρός στα κρέατα και στα ξίγκια της, που είχαν αρχίσει, όσο να πεις, να κρεμούν κάμποσο και να τρεμουλιάζουν από την απλωσιά σε κάθε της βήμα.

* Χρεοκοπημένου.

Πολύ ωραία!

Η Γιαννιά ήρθε και του έφερε τον αργιλέ του. Ο Γεροντάτος ρούφιξε λίγο τις μυρωδιές της και την έκανε πέρα.

Και είχε λόγο –καταλάβαινε– που η ψυχούλα του ανησυχούσε, αφού να τι έλαχε: η κόρη του σκοτωμένου ανασκάλεψε την υπόθεση. Ένας γνωστός του τον βρήκε και του είπε: «Σε ζητούν. Η κόρη του Ζιαβού». Και είχε ο μαντατοφόρος μια χαρά στη φωνή, που να του κοβόταν η γλώσσα. Να του κοβόταν σύρριζα!

Η σκέψη αυτή του πήρε κάθε χαρά. Όσο την απόδιωχνε, τόσο εκείνη ερχόταν γυριστή σαν την ουρά του σκορπιού. Του σίγησε την αίσθηση από το αγέρι το μυρωδάτο που κατέβαινε από τις Κλαδαριές και το Σαμάρι, του μαράζωσε τον γάντζο, όπως ονόμαζε χαϊδευτικά το αντρικό του.

Που να πάρει και να σηκώσει...

«Μάζεψ' τα...» είπε στη Γιαννιά. «Μάζεψ' τα, πάμε στην πόλη».

«Στη Λάρισα;»

«Ναι, που να μην πηγαίναμε, τον διάολό μου...» Έδωσε μια στα ποτήρια και τα θρυψάλιασε όλα. Δεν άντεχε τις σκέψεις και το κακορίζικο μέλλον.

Αχ, τα πλούτη έχουν καημούς... Ποιος να τον άκουγε και να τον πίστευε κομμάτι...

Μετά την αθώωσή της και την απαλλαγή της από την κατηγορία της δολοφονίας του άντρα της, Γιωργίκη Προβιού, και της τρίχρονης κόρης της, η Ιουλία διεκδικεί πλέον και πάλι τη ζωή της.

Παράλληλα, η δημοσιογράφος Αλεξάνδρα Γκίκα και ο δικηγόρος Δημητρός Ατζαλίνας, οι οποίοι κατάφεραν να την αθώωσουν, μπλέκονται σε μια ιστορία που συνδέει το παρελθόν με το παρόν. Έτσι, η Αλεξάνδρα βρίσκεται ξαφνικά υπόλογο ως προς το κίνητρο ανάληψης της υπόθεσης της Ιουλίας, ενώ ο Δημητρός έρχεται αντιμέτωπος με μια αδικοπραξία και το μυστήριο ενός φόνου κατά την περίοδο της Κατοχής, όπου εμπλέκονται παλιοί του γνώριμοι.

Ο έρωτας της Μαντώς για τον Δημητρώ θα περιπλέξει την ήδη υπερδμενη κατάσταση, και η Αλεξάνδρα, που διεκδικεί τον σύζυγό της, αναρωτιέται αν θα καταφέρει να βρει την ηρεμία που χρειάζεται ώστε να υπερασπιστεί τον εαυτό της και να συνεχίσει τη ζωή της.

Κανένας δε γνωρίζει από πού ξεκινάει η αλήθεια και πού τελειώνει το ψέμα. Φωνές από το παρελθόν στοιχειώνουν το μέλλον όλων. Μόνη διέξοδος η εύρεση της αλήθειας, που τα γεγονότα και οι πιθανότητες δείχνουν ότι θα μείνει κρυφή για πάντα.

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΠΟΥ ΕΝΕΠΝΕΥΣΕ ΤΗ ΝΕΑ ΜΕΓΑΛΗ
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ ΤΟΥ **A**

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
p s i c h o g i o s . g r

ISBN: 978-618-01-5613-3

9 786180 156133

ΚΩΔ. ΜΗΧΣΗΣ: 29955